Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/1017

27.5.2025

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2025/1017,

26. mai 2025,

Hispaania suhtes rakendatavate ajutiste erakorraliste meetmete kohta, millega tehakse erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/126 teatavatest sätetest, et lahendada puu- ja köögivilja- ning veinisektoris väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud konkreetsed probleemid

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013, [1] eriti selle artikli 148 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Hispaanias Valencia autonoomses piirkonnas 2024. aasta oktoobris ja novembris esinenud väga ebasoodsad ilmastikutingimused kahjustasid väga tugevasti puu- ja köögivilja tootmist, veiniviinamarjade ja veinitoodete tootmist ning ka tootjaorganisatsioonide ja veinitootjate tootmispotentsiaali ja taristut. Suurel kõrgusel asuv isoleeritud madalrõhuala põhjustas katastroofilise paduvihma ja äkktulva, mis mõjutas rängalt või isegi hävitas selles piirkonnas asuvaid viljapuuaedu ja viinamarjaistandusi. Seetõttu ei põhjustanud see mitte ainult tohutut kahju 2024. aasta saagile, vaid eeldatavasti avaldab negatiivset mõju puu- ja köögivilja- ning veinisektorile ka järgnevatel aastatel. Katastroofilise paduvihma ja äkktulva põhjustatud kahjustustest tulenev hinnanguline kahju 2024. aasta saagile on 644,6 miljonit eurot. Mõned tooted kannatasid eriti suurt kahju, nt mandli- ja sarapuupähklisektori hinnanguline kahju ulatub 49,3 miljoni euroni, kusjuures eeldatav toodangukadu 2024. aastal oli mandlite puhul üle 30 % ja sarapuupähklite puhul isegi 50 %. Tugevasti sai kahjustada ligikaudu 30 000 hektarit viinamarjaistandusi. Peale selle ulatuvad negatiivsed tagajärjed enim mõjutatud piirkondade puhul kaugemale käesoleva aasta tootmisest, kuna need hõlmavad viljapuuaedade puudele, viinamarjaistandustele ja püsistruktuuridele tekitatud kahju ning seadmete, terrasside ja niisutussüsteemide hävimist. Need kahjud vähendavad nende piirkondade tulevast tootmisvõimsust.

(2) Paljud puu- ja köögiviljatootjad, keda 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsad ilmastikutingimused tugevalt mõjutasid, on rakenduskavasid elluviivate tunnustatud tootjaorganisatsioonide liikmed. Alates 2024. aasta oktoobrist on neil tootjaorganisatsioonidel ja nende liikmetest tootjatel olnud raskusi 2024. aasta programmide kulukohustuste täitmisega ja 2025. aasta programmidest tulenevate kohustuste võtmisega. Seetõttu võib juhtuda, et mõnda heakskiidetud sekkumist ei rakendata, mistõttu võib osa rakendusfondide vahendeid jääda kulutamata, samal ajal kui tootjaorganisatsioonide tegevused ja meetmed kriisiolukorra ohjamiseks võivad jääda ELi rahastuse jaoks kõlbmatuks. Veinitootjad, kelle viinamarjaistandusi rängalt kahjustati, seisavad silmitsi sama raskete asjaoludega, kuna lisaks sellele, et nad jäid ilma 2024. aasta saagist, peavad nad veinitootmise uuesti alustamiseks võimalikult kiiresti taastama kahjustatud viinamarjaistandused ja kogu taristu. Seda arvesse võttes tuleb rakendada kiireloomulisi meetmeid olukorra lahendamiseks ja võimaldada rakenduskavade elluviimisel teatavat paindlikkust, mis võimaldaks tootjaorganisatsioonidel kulutada rakendusfondide vahendeid täpselt suunatud sekkumistele, liidu rahastust neis fondides tõhusalt ümber suunata ja sekkuda veinisektoris, tehes vältimatult vajalikul määral erandeid määruse (EL) 2021/2115 (millega kehtestatakse puu- ja köögiviljasektori sekkumiste eeskirjad) teatavatest sätetest ning

[1] ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2022/126 ([2]) sätestatud investeeringute asendamise nõuetest.

(3) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 47 lõike 2 punktide f, g ja h kohaselt võivad tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud rakendada oma heakskiidetud rakenduskavade raames sekkumisviise, mille eesmärk on kriiside ennetamine ja ohjamine puu- ja köögiviljasektoris. Nende sekkumiste eesmärk on suurendada tootjaorganisatsioonide vastupanuvõimet kriisidele ja aidata kriisiolukordi ohjata. Kõnealuse määruse artikli 50 lõike 7 esimese lõigu punkti d kohaselt ei tohi sellised sekkumised siiski moodustada rohkem kui kolmandikku rakenduskava kogukuludest, et vältida rakenduskava vahendite ülekulutamist üksnes kriisiohjesekkumiste rahastamiseks. Võttes aga arvesse 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste raskeid tagajärgi ning nende põhjustatud suurt hävingut puu- ja köögiviljasektoris, on vaja pakkuda mõjutatud tootjaorganisatsioonidele suuremat paindlikkust ja võimaldada neil suunata rakenduskavade vahendeid kõnealuste sündmuste tagajärgede kõrvaldamiseks ettenähtud kriisiohjemeetmetele. Seepärast ei tuleks kõnealuse määruse artikli 50 lõike 7 esimese lõigu punktis d sätestatud nõuet kohaldada rakenduskavade suhtes, mille vahendid maksti välja või mida rakendati 2025. aastal 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud piirkondades.

(4) Lisaks sellele peab tunnustatud tootjaorganisatsioonidel ja tootjaorganisatsioonide liitudel olema võimalik suunata rahalisi vahendeid, sealhulgas vastava rakendusfondi raames antavat liidu finantsabi, ümber sekkumiste jaoks, mis on vajalikud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärgedega tegelemiseks. Tagamaks, et tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud saavad seda teha, on vaja, ilma et see piiraks määruse (EL) 2021/2115 artikli 51 kohaldamist, suurendada 2024. ja 2025. aastal kõnealuse määruse artikli 52 lõikes 1 sätestatud liidu finantsabi piirmäära 50 %-lt 70 %-le tegelikest kuludest.

(5) Vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunktile iv ei ole viinamarjaistanduste tavapärane uuendamine, mis seisneb selles, et kui viinapuud on ealiselt vananenud, istutatakse varasemat viljelussüsteemi kasutades tagasi sama viinamarjasort, viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise eesmärgil toimuva sekkumisviisi alusel rahastamiskõlblik kulu. 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärjel said paljud Hispaanias Valencia autonoomses piirkonnas asuvad viinamarjaistandused raskelt kahjustada või hävinesid täielikult. Mõjutatud viinamarjakasvatajate tootmispotentsiaali taastamiseks tuleb need viinamarjaistandused taasistutada. Sellise taasistutamise peamine eesmärk ei oleks viinamarjaistanduste haldamise parandamine, vaid pigem viinamarjaistanduste taastamine kujul, nagu need olid enne 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsaid ilmastikutingimusi. Seepärast on asjakohane toetada viinamarjakasvatajaid istanduste taastamisel ja lubada erandkorras, et viinamarjaistanduste tavapärane uuendamine oleks istanduste ümberkorraldamise eesmärgil toimuva sekkumise alusel rahastamiskõlblik kulu.

(6) Selleks et pakkuda piisavat toetust viinamarjakasvatajatele, kellel on pakiline vajadus taastada oma viinamarjaistandused ja ootamatult kaotatud tootmispotentsiaal, on oluline näha ette suurem kaasrahastamise määr tasemel 80 % tegelikest kuludest, mis on tekkinud viinamarjaistanduste uuendamisel, mille Hispaania on kindlaks teinud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud viinamarjaistanduste uuendamisel, nagu seda on juba tehtud muude liidu sekkumiste puhul, mille eesmärk on taastada põllumajanduspotentsiaal, eelkõige nende puhul, millele on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõike 3 esimese lõigu punkti d alapunktis i. Lisaks sellele, võttes arvesse, et saamata jäänud tulu hüvitamine uute ja vanade viinapuude üheaegse olemasolu lubamise alusel ei ole antud olukorras asjakohane, on vaja ette näha, et 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud tootjatele võib sekkumise rakendamise tõttu saamata jäänud tulu hüvitada üksnes rahalise hüvitisena maksimaalselt kolme aasta vältel.

([2]) Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 täiendavate nõuetega teatavatele sekkumisviisidele, mille liikmesriigid määravad kindlaks kõnealuse määruse kohastes ajavahemikuks 2023–2027 ette nähtud ÜPP strateegiakavades, ning eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (ELT L 20, 31.1.2022, lk 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) Delegeeritud määruse (EL) 2022/126 artikli 11 lõike 10 kohaselt ei tohi investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, mis saavad liidu finantsabi, asendada kestvusaja jooksul identse varaga. Selleks, et leevendada 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu investeeringud kaotanud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude rahastus- ja tegevusraskusi ning võimaldada neil uuesti investeerida materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, on 2025. aastal vaja teha erand investeeringute identsete varadega asendamise keelust.

(8) Võttes arvesse vajadust viivitamatuks tegutsemiseks ja meetmete kiireloomuliseks rakendamiseks, et leevendada 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste suurt negatiivset mõju Hispaania puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude ning veinitootjate jaoks, peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval. Määruse (EL) 2021/2115 artikli 148 lõikes 3 on sätestatud, et meetmed kehtivad kuni 12 kuud, seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada 12 kuu jooksul alates selle jõustumise kuupäevast.

(9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas ühise põllumajanduspoliitika komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Ajutised erandid määrusest (EL) 2021/2115 seoses puu- ja köögiviljasektoriga

1. Erandina määruse (EL) 2021/2115 artikli 50 lõike 7 esimese lõigu punktist d ei kohaldata kõnealuse määruse artikli 47 lõike 2 punktides f, g ja h osutatud sekkumisviiside alla kuuluvate sekkumiste kogukulude puhul ühe kolmandiku piirmäära, kui Hispaania on kindlaks teinud, et 2025. aastal makstud või elluviidud rakenduskavad on seotud 2024. aasta oktoobris ja novembris väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud piirkondadega.

2. Määruse (EL) 2021/2115 artikli 52 lõikes 1 sätestatud piirmäär on 70 % aastatel 2024 ja 2025 kantud tegelikest kuludest rakenduskavade puhul, mida viivad ellu tootjaorganisatsioonid või tootjaorganisatsioonide liidud, kelle puhul Hispaania on kindlaks teinud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste mõjud.

Artikkel 2

Ajutised erandid määrusest (EL) 2021/2115 seoses veinisektoriga

1. Erandina määruse (EL) 2021/2115 artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunktist iv on lubatud viinamarjaistanduste tavapärane uuendamine nii, et ilma viinamarjaistanduste haldamist parandamata istutatakse varasemat viljelussüsteemi kasutades tagasi sama viinamarjasort, kui Hispaania on kindlaks teinud, et viinamarjaistandusi on mõjutanud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsad ilmastikutingimused.

2. Erandina määruse (EL) 2021/2115 artikli 59 lõike 1 esimesest ja teisest lõigust ei tohi käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liidu finantsabi viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ületada 80 % tegelikest kuludest nende viinamarjaistanduste ümberkorraldamisel, mille puhul Hispaania on kindlaks teinud, et viinamarjaistandusi on mõjutanud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsad ilmastikutingimused.

3. Erandina määruse (EL) 2021/2115 artikli 59 lõike 1 kolmandast lõigust võib 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud tootjatele lõikes 1 osutatud sekkumise tõttu saamata jäänud tulu hüvitada üksnes rahalise hüvitisena maksimaalselt kolme aasta vältel.

Artikkel 3

Ajutine erand delegeeritud määrusest (EL) 2022/126

Erandina delegeeritud määruse (EL) 2022/126 artikli 11 lõike 10 teisest lõigust võib Hispaania lubada tootjaorganisatsioonidel, tootjaorganisatsioonide liitudel või veinitootjatel, kelle puhul Hispaania on kindlaks teinud 2024. aasta oktoobri ja novembri väga ebasoodsate ilmastikutingimuste mõju, asendada investeeringud identsete varadega, kui algsete varade kadu on toimunud kõnealuste tingimuste tõttu.

Artikkel 4

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse kuni 27. maini 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 26. mai 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN